

ÅRSPLAN

for
Rogne barnehage

2023/2024

«FOR BARNNA»

Godkjend SU - 11.10.2023

Innhald

Forord

1	STYRINGSdokUMENT	4
2	GENERELT OM BARNEHAGEN OG DEI TILSETTE	4
2.1	PLANDAGAR 2023/24	4
2.2	BARNEGRUPPENE 2023/24	4
2.3	TILSETTE I BARNEHAGEN	4
3	DAGSRYTME	6
3.1	FOR SEIN HENTING	6
3.2	FERIE/FRI	6
4	BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDE	7
5	SAMARBEID MED FØRESETTE	7
5.1	FORELDRE RÅD OG SAMARBEIDSUTVAL	8
5.2	FORELDRESKULE	8
6	ANDRE SAMARBEIDSPARTAR	8
7	ADRESSER	9
ÅRSKALENDER 2023/24		10
8	RAMMEPLAN	11
9	BARNEHAGENS INNHOLD	11
9.2	LEIK OG LÆRING	11
9.3	OMSORG OG DANNING	11
9.4	SOSIAL KOMPETANSE	12
9.5	BARNES MEDVERKNAD	12
9.6	BEREKRAFTIG UTVIKLING	12
9.7	LIKESTILLING OG LIKEVERD	12
9.8	KRENKANDE ÅTFERD	13
10	OPPSTART – OVERGANGAR	13
10.1	OPPSTART – TILVENNING	13
10.2	OVERGANG AVDELINGAR	13
10.3	OVERGANG BARNEHAGE - SKULE	13
11	DAGLEGE GJEREMÅL / KVARDAGSAKTIVITETAR	14
11.1	LEVERE OG HENTE	14
11.2	GARDEROBE	14
11.3	MÅLTID	15
11.4	FRI LEIK	16
11.5	HYGIENE / STELL	16
11.6	SØVN / KVILE	16
11.7	SAMLINGSSTUND	17
11.8	RYDDING UTE OG INNE	17
12	FAGOMRÅDA TIL BARNEHAGEN	19
12.1	KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	19
12.2	KROPP, RØRSLER, MAT OG HELSE	19
12.3	KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	20
12.5	NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	20
12.6	MENGD, ROM OG FORM	20
12.7	ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	21
12.8	NÆRMILJØ OG SAMFUNN	21
13	PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	22
13	TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE	22

FORORD

Til foreldre og andre.

Velkommen til eit nytt, spanande barnehage år i Rogne barnehage. Spesielt velkomne nye born og foreldre!

Ein årsplan skal vera eit grunnlagsdokument for foreldre, personalet og for planarbeid i dei ulike gruppene. Årsplanen syner dei store generelle linene for **heile** barnehagen, og alle aktivitetar, opplegg og stimulering vil bli tilpassa barnets alder og modning. Meir detaljerte planar med synleggjering av pedagogiske arbeidsmåtar og innhald får de gjennom periodeplanar på kvar einskild gruppe.

Ein årsplan er og eit utgangspunkt for foreldresamarbeid og for foreldra sin moglegheit til å påverke innhaldet i barnehagen. Årsplanen tek utgangspunkt i rammeplanen for barnehagen som var ny 1.august 2017 og den vil seia noko om kva mål me har og litt om metodar me vil bruke.

Årsplana er delt inn i to deler; del ein med informasjon om barnehageåret og del to meir gjennomgåande innhald.

Me nyttar **Visma Flyt Barnehage/Min Barnehage** som ein digital kommunikasjonsform mellom heim og barnehage. Her vil planer og beskjedar, både individuelle og felles, blir lagt ut. Registrering av fråvær og det er muleg med enkle beskjedar og spørsmål til oss. Det er likevel viktig for oss å ha ein munnleg dialog med dykk, ved levering og henting – eller telefon.

Er det noko de lurer på eller ikkje er *nøgde* med, ta kontakt med meg eller personalet -

Me er her for dykk og ungene dykkar ☺

Er du fornøgde? Sei det til andre! Er du misfornøgde? Sei det til oss!

Visjonen til Rogne barnehage er; «FOR BARNA»

Me ønsker å vere her for ungene dykkar, og det me gjer skal speile at det er aktivitetar som dei kan sjå tilbake på med glede. I ein barnehage er det viktig å sjå kvar enkelt, samstundes som dei skal kjenne tilhøyregheit til ei gruppe.

Godt barnehage år!

Rogne barnehage
Med helsing

Anne-Kari Gjerdalen
Tenesteleiar

DEL I

1 STYRINGSdokUMENT

Hovud styringsdokumenta våre er:

- Lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehagar (Barnehageloven)
- Rammeplan for barnehagens innhald og oppgaver (Kunnskapsdep. 24.4.2017)

- Stortingsmelding nr 41 – Kvalitet i barnehagen (Kunnskapsdepartementet)
- Barns trivsel – Vaksne sitt ansvar (Utdanningsdirektoratet)
- Forvaltningslova §13 – Teieplikt, Barnevernlova §6-4 - opplysningsplikt

2 GENERELT OM BARNEHAGEN OG DEI TILSETTE

2.1 Plandagar 2023/24

Desse dagane er barnehagen stengd:

Tysdag 15. august 2023

Onsdag 16. august 2023

Fredag 24. november 2023

Fredag 2. februar 2024

Fredag 10. mai 2024

2.2 Barnegruppene 2023/24

Me har tre avdelingar, men alle deler seg inn i mindre grupper, Tommeliten; Blå og Raud, Veslefrikk; grøn og gul og Tyrihans; Klubben og Marihøna, med til saman 81 born (pr 18.09.23)

Tommeliten har 30 barn fødd 2021 og 2022

Veslefrikk har 26 barn fødd 2019 og 2020

Tyrihans har 25 barn fødd 2018 og 2019

2.3 Tilsette i barnehagen

Tommeliten

RAUD

Pedagogisk leiar:	Wenche Sandsengen	100 %
	Linda Hesjadalen (disp)	100%
	Thea Gjeile Fauske	80 %
/Barnehagelærar:	Tone Klevrud	30 %

Barne – og ungdomsarbeidar/fagarbeidar:

Kirsten Haugene	100 %
Linda Bergli	100 %
Solveig Hårdnes	80 %

BLÅ

Pedagogisk leiar:	Trine Urstadmyr	100 %
	Berit Nybakk	100 %

Barne – og ungdomsarbeidar/fagarbeidar:

Kari Jenny Sørensen	100 %
Linn Therese Østgård	80 %
Ubesett/vikar	100 %
Ubesett/vikar	100%

Veslefrikk

Pedagogisk leiar:	Astrid Steinsrud	100%
	Elaine Goflebakke (disp)	100%

Barne – og ungdomsarbeidar/Fagarbeidar:

Mette Irene Brusveen	100%
Malin Måsøy	60 %
Marita Hamar Dagli	20-60%

Lærling	Silje Fjellvang Kristiansen	100%
---------	-----------------------------	------

Tyrihans

Pedagogisk leiar:	Siw Steinsrud Wangenstein	100 %
	Silje Skattebo (disp)	100 %

Barne – og ungdomsarbeidar/fagarbeidar:

Wenche Berg	100 %
Nathalie Gjærdingen	100 %

Tenesteleiar

Anne-Kari Gjerdalen	100 %
---------------------	-------

Vikarar som er tilknytt i kortare vikariat eller som tillkalling; Anne Kjølri, Randi Røe, Heather Cooper, Nora Haugen Løken, Mary Gonzales, Marina Borovyk

Denne lista kan endre seg gjennom året

Det kan også ellers bli endringar på personalet gjennom året; t.d bytte av avdelingar, nye tilsette eller andre endringar.

Samarbeidsutval/foreldreråd – sjå s.13

Rogne barnehage har valt å gå inn for 2 representantar frå føresette, som overlappar kvarandre/valgt for 2 år. Helst ein for 3-6 år (Tyrihans og Veslefrikk) og ein for 1-3 år (Tommeliten).

Representantar frå føresette 2023/24

Vendla Cathrine Onstein	TH/VF	
(på val haust 2024);	e-post: wendla.onstein@hotmail.com	tlf: 94 84 29 11
Siri Emilie Kirsebom Strandman TL		
(på val haust 2025);	e-post: siri.emilie.strandman@gmail.com	tlf: 90 87 72 04

Personalrepresentantar
Wenche Sandsengen og Kirsten Haugene

Kommunal/eigar representant
Blir ny etter kommunevalet

3 DAGSRYTME

Dagsrytma skal vera slik at ungane kjenner seg trygge på kva som skal skje. Den bør veksle mellom roleg og aktiv leik, og mellom styrt og ikkje styrt aktivitet. Det er viktig at barna får tid til å leike det dei sjølv vil. Dagsrytma er meint som ein mal for dagen, men ein må vise fleksibilitet innanfor den fastsette ramma.

Kjernetida er frå kl 09.30 – 14.00 Kjem de seinare enn 09.30, er sjuk eller har fri, må de gje beskjed, ring gjerne eller registrer det i Min barnehage. Helst innan klokka 08.00 Me må og ha beskjed om det er andre enn dykk som hentar.

07.15	Barnehagen opnar.
7.30-8.00	Frukost - <i>Barn som kjem etter 08.00 SKAL ha ete frukost heime.</i>
09.30	Aktivitetane startar og barna skal ha kome i barnehagen, eller gitt beskjed om forsinkelsar/fri/fråvær. <i>Me deler barna i grupper og har ulike aktivitetar i løpet av kjernetida. Månadsplanen inneheld informasjon om dette.</i>
10.45/11.00	Måltid m/frukt- tidspunkt avhenger av avdeling. Dei minste et fyrst.
12.00	Fri leik ute, ev aktivitet i grupper. Soving
14.00	ENKELT matpakkemåltid (oppskoren frukt, brød/knekkebrød)
16.45	Barnehagen stenger. Alle må vera ute av barnehagen.

3.1 For sein henting

De får bot om de blir for seine ved henting, sjå vedtekter, §4.4.
Å vera for sein er å IKKJE vera UTE av barnehagen til 16.45
Personalet skal kunne låse garderobedøra og gå kl 16.45

3.2 Ferie/Fri

«Barn skal ha 4 veker med ferie i løpet av barnehageåret, 15.08 – 14.08.
Alle barn skal ha 3 heile veker med ferie i tida 01.05-14.08»
(§ 8.1 – Vedtekter for Barnehagane i Øystre Slidre.)
Raude dagar og planleggingsdagar teller ikkje som feriedagar

Barnehagen er stengd veke 29 og 30, samt romjul (§ 4.1 og 4.3.1)

4 BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDE

Me jobbar vidare med relasjonsarbeid, barn- barn, barn- vaksne og vaksne imellom.
«Gode relasjonar mellom vaksne skapar eit godt samspill i barnehagen!»

Fokus på arbeidsmiljø og arbeidsnærver for dei tilsette er også på dagsorden.

Vi bruker møtene (avdeling- /ped.leder-/ personal-) våre til refleksjon og diskusjon korleis me får det best mulig for alle partar i barnehagen.

– korleis forstod eg det og kva tenker du?

Me nyttar også praksisforteljingar for å sjå på kva me gjer i kvardagen.

Noko av dette arbeidet vil me gjere ilag med Høgskulen i Innlandet, då dei er inne i kompetanskeheving for alle barnehagane i Valdres. Eit regionalt samarbeid i Valdres regionen, der me skal hauste erfaring og kunnskap over kommunegrenser.

Målsetting er at alle pedagogar skal være med på dialogmøter 2 gonger i året og HEILE personalgruppa på kompetansehevsingsdag. Tema for dette året er mellom anna fokus på rammeplan, kvardagpedagogikk, inkludering og foreldresamarbeid.

5 SAMARBEID MED FØRESETTE

Føresette har hovudansvaret for barnets danning og barnehagen skal vera eit komplimenterande miljø i samarbeid med heimen. Heimane sit inne med mykje kunnskap om sitt barn som er til god nytte for oss i barnehagen, og det er difor viktig med ein god kommunikasjon og eit godt samarbeid. Samarbeidet må bygge på gjensidig respekt og forståing for kvarandre sitt ansvar og oppgåver. Barnehagen har ansvar for å invitere føresette til medverknad.

Samarbeidet med føresette skal gje ein balanse mellom enkeltindividet behov opp mot fellesskapets behov. Vi ynskjer at dei føresette skal vera ein del av barnehagemiljøet og aktive deltakarar og samarbeidspartnarar. Vi legg stor vekt på den daglege kontakta vi har med dykk i levere- og hentesituasjonen. Barnehagen må vera lydhør for føresette sine forventningar og ynskjer, både som enkeltpersonar og som gruppe, difor er det fint at vi får positive og negative tilbakemeldingar frå dykk.

Alle blir bedt inn til samtale om eget barn ein til to gonger i løpet av året. Samtale på haust er obligatorisk for alle, vår samtala er obligatorisk for dei som skal stare på skulen, og frivillig for alle andre. Etter behov kan både føresette og personalet ta initiativ til fleire samtalar.

Intensjon om at det også skal avviklast to foreldremøter i året m/foreldrerådsmøte eitt om hausten og eitt om våren.

I tillegg vil det være eit foreldre- informasjonsmøte mai/Juni for dei som skal starte i barnehagen på hausten.

5.1 Foreldreråd og samarbeidsutval

§ 4 i Lov om barnehagar:

"For å sikre samarbeidet med barnas heim, skal kvar barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldre / foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget skal vera et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre / foresatte og ansatte i barnehagen, slik at kvar gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikkje med flere representantar enn kvar av de andre gruppene. Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget."

FUB = foreldreutval for barnehagar. Øystre Slidre kommune oppfordrar barnehagane å danne eit lokalt FUB. Nett adresse for meir informasjon: www.fubhg.no

5.2 Foreldreskule

Øystre Slidre Kommune godkjende i november 2022 ein oppvekstplan for barn og unge. I denne står det mellom anna at barnehagane skal arrangere «foreldreskule». Dette skal vere ein arena for å heve foreldrekompentansa og å bygge relasjonar.

Dette vil vere eit arrangement for heile kommunen, på tvers av barnehagane. Det er tjenesteleiarane i bhg og Helsestjukeleiar som planlegg og vil dra nytte av kompetanse i personalgruppene eller andre instansar. Opplegget vil vere noko fagleg innlegg og diskusjonar.

I fyrste omgang vil me prøve å få til dette for 2 årskull i barnehagane, 2 og 4 åringane. For bhg året 2023/24 vil det vere barn fødd 2020 og 2022 som blir invitert til ein kveld i januar 2024. Planlegginga vil skje i oktober – 23.

6 Andre samarbeidspartar

Det er også viktig for oss å ha nært og godt samarbeid med andre instansar. Som eit ledd i «tidleg inn» er PPT, Barnevern og Helsestjukeleiar regelmessig inne i barnehagen. Dei kan også bistå oss med veiledning på systemnivå innanfor Relasjonsarbeid. Det er også mogleg at dei kan observere og rettleie føresette og barnehagen i individuelle saker, men då skal alltid samtykke frå føresette foreligge i forkant for observasjon.

Der det er naturleg samarbeider me også med skulen.

7 Adresser

Rogne Barnehage

Solhauglie 8

2943 Rogne

Telefon: Kontor/mobil tenesteleiar: 61 35 26 13 / 95 73 38 37

              Tommeliten: 47 70 78 49

              Veslefrikk: 46 88 68 53

              Tyrihans: 47 70 05 36

E-post

Pedagogiske leiarar

astrid.steinsrud@oystre-slidre.kommune.no

berit.nybakk@oystre-slidre.kommune.no

elaine.goflebakke@oystre-slidre.kommune.no

linda.hesjadalen@oystre-slidre.kommune.no

silje.skattebo@oystre-slidre.kommune.no

siw.steinsrud@oystre-slidre.kommune.no

thea.gjeile.fauske@oystre-slidre.kommune.no

tone.klevrud@oystre-slidre.kommune.no

trine.urstadmyr@oystre-slidre.kommune.no

wenche.sandsengen@oystre-slidre.kommune.no

Tenesteleiar

anne.kari.gjerdalen@oystre-slidre.kommune.no

ØYSTRE SLIDRE KOMMUNE

Bygdinvegen 1989

2940 HEGGENES

61 35 25 00

Kommuneleiar Oppvekst og Kultur

Kjersti Hedalen-Heggset

61 35 25 52

kjersti.hedalen-heggset@oystre-slidre.kommune.no

Samarbeidspartnarar bl.a.

Helsestasjon

Bygdinvegen

61 35 24 90

Pedagogisk Psykologisk Teneste (PPT)

Postboks 143

2901 Fagernes

61 35 96 60

Besøksadresse: Tveitavegen 11, Fagernes

Barnevernstjeneste for Øystre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal

Tveitavegen 11

Fagernes

61 35 65 60

ÅRSKALENDER 2023/24

Månad	Periodebestemt innhald	Samarbeid med føresette/ anna
August	17. Fyrste dagen for ungane i nytt barnehageår Bli kjent gjennom leik og aktivitetar Hauste frå kjøkkenhagen	15 og 16 plandagar Barnehagen er stengt Forventingssamtale med nye føresette 28.8 - Foreldremøte
September	Veke 37 – fiskeveke Veke 38 – Brannvernveke Brannøving – 21.09.23 Hauste frå kjøkkenhagen	
Oktober	Veke 39 og 40 – Jaktveke	Samtaler med føresette *
November	Farsdag Start juleførebuing	Samtaler med føresette * 24. plandag – barnehagen er stengt
Desember	Juletradisjonar; Adventsstund, nissebesøk på låven, Juleverkstad, Lucia, nissefest	Stengt: fom 22.12.2023 - 2.1.2024
Januar	2. januar – fyrste dag etter jul	
Februar	Morsdag Fastelavn Karneval	2. Planleggingsdagdag – Barnehagen er stengt
Mars	Aktivitetsdag ute/ Ski- og akedag Barnehagedagen Påske	Stenger kl 12.00 ONSDAG 27.3 Stengt 28, 29
April	Vår	Stengt 1 Samtaler med føresette *
Mai	Vår 17. mai Brannøving	Stengt: 1, 9, 10 (plandag), 17, 20
Juni	Sumaraktivitetar Plante og så i kjøkkenhagen	Foreldremøte NYE barn Avslutning klubben
Juli	Sumaraktivitetar	<i>GOD SUMAR ☺</i> Barnehagen stengt veke 29 og 30

*Samtale me føresette på haust skal alle ha, samtalene på vår er frivillige BORTSETT frå føresette til skulestartarane, då dette er overgangssamtale til skulen.

Fotografering: tradisjon er annankvart år – Neste fotografering er våren 2025

DEL II

8 RAMMEPLAN

Rammeplanen, saman med barnehagelova, er det viktigaste styringsdokumentet vårt. Denne seier noko om verdigrunnlaget, ansvar og roller i barnehagen, formål med og innhald i barnehagen, barn medverknad, samarbeid heim-barnehage, barnehagen som pedagogisk virksomheit, arbeidsmåter og sju fagområder som barnehagen jobbar opp mot.

9 BARNEHAGENS INNHOLD

9.1 Barnehagens verdigrunnlag

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggjende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, leikevernd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.»
(Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)

9.2 Leik og læring

Leiken skal ha ein sentral plass i barnas kvardag. Den har ein eigenverdi og er ein viktig del av barnehagekulturen. Leik er ein grunnleggjande livs- og læringsform som barna naturleg uttrykkjer seg gjennom. Å delta i leik, skape gode relasjonar og å få venner er grunnleggjande for barnets trivsel og læring i barnehagen. I samhandling med andre legg ein grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og livslang læring. Barnas egne interesser bør danne grunnlaget for tema og læring i barnehagen. Dei vaksne skal vera tilgjengelege for barna i å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deira leik. Me deler barna inn i mindre leikegrupper slik at det blir lettare for dei å delta i leiken. Det er viktig at dei blir sett, høyrte og forstått.

9.3 omsorg og danning

Barn har rett til omsorg og skal møtast med omsorg. Dei tilsette har plikt til å handle omsorgsfullt overfor alle barn. Med det meinast at det stillast krav til dei tilsette om å vera oppmerksame og vera open overfor kvart einskild barn i alle situasjonar. Ein omsorgsfull relasjon er prega av at ein er lydhør, har evne til å vera nær, ha innleving og empati og syne evne og vilje til samspel. Omsorg skal prege heile kvardagen. Omsorg og danning er to sider av sama sak. Desse skal prege kvardagen til barnet for at det skal få ei god allmenn helse som er viktig for barnets utvikling og læring.

9.4 Sosial kompetanse

Barnehagen er ein viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Sosial kompetanse er kunsten å omgå kvarandre på ein positiv måte. Sosial kompetanse består av eit sett ferdigheiter som naturleg inngår i ein heilskap i barns samspel, for eksempel sjølvkjensle, empati, prososial åtferd, hevde seg sjølv og sjølvkontroll.

Oppleving av eigenverd og å få til noko, leik med barn på eigen alder og oppleve at ein høyrer til i eit positivt fellesskap. Personalet skal vera rollemodellar og rettleie barna i samhandling med andre.

9.5 Barns medverknad

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»
(Barnehageloven §3)

Det er viktig at me støtter barns nysgjerrigheit, vitebegjær og kreativitet. Kva barn kan medverke til, er avhengig av erfaring og alder. Små barn vil meddele sine synspunkt med kroppshaldning, mimikk og andre følelses uttrykk. Større barn tek i tillegg i bruk ord og uttrykk. Det skal vera ei balanse mellom enkeltindividets behov opp mot fellesskapets behov.

9.6 Berekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg sjølv, kvarandre og naturen. Det omfattar både natur, økonomi og sosiale forhold. Vi skal ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det i dag og bidra til at barna kan forstå at handlingar i dag har konsekvensar for framtida. Barnehagen skal legge til rette for kritisk tenking, handle etisk og tenkje solidaritet.

9.7 Likestilling og likeverd

Barnehagen skal ha ein helsefremjande og forebyggjande funksjon og bidra til å jamne ut forskjellar. Barnehagen skal bidra til at barn opplever meistring og livsglede og utviklar ei kjensle av eigenverdi. I barnehagen skal barna føle seg trygge på å prøve ut samspel, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte til å mestre motgang, handtere utfordringar og bli kjent med både andre og eigne kjensler.

9.8 Krenkande åtfærd

Barnehagen skal ha kunnskap om merksemd mot krenkande- og mobbeåtfærd. Slike hendingar skjer i barnehagealder og det er viktig at dei vaksne observerer og gjer tiltak når ein ser at slik åtfærd kan utvikle seg. Alle har rett på eit miljø fritt for krenkelsar og det er dei vaksne si oppgåve og plikt å sjå til at alle ungar opplever eit godt og trygt miljø, fritt for mobbing og krenkelsar

Barnehagen skal ha nulltoleranse og arbeide forbyggjande og har plikt til å sikre at barnehagebarna har eit trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

10 OPPSTART - OVERGANGAR

10.1 Oppstart – Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med føresette legge til rette for at barnet kan få ein trygg og god start i barnehagen. Normalt seier me tilvenninga går over min. 3 dagar, der føresette delvis er med. Alle nye barn får ein kontaktperson, som skal vera litt meir i nærleiken den fyrste tida. Aktivitetane kan bli endra noko for ei periode slik at nye barn skal bli trygge.

10.2 Overgang avdelingar

Ettersom me praktiserer aldersdelte avdelingar vil det gjennom barnehagetida bli bytte av avdeling på barna. Det varierer noko kva alder og når på året dette bytte skjer. Alt avhenger av gruppestørrelse, personale og ev. inntak av nye barn.

For å gjere overgangen trygg og god, er det viktig at barna og føresette kjenner ALLE vaksne i barnehagen. Derfor prøver me få til ein del samarbeid på tvers av avdelingane og me har moglegheit til besøke kvarandre og vera ilag ute og inne.

10.3 Overgang barnehage - skule

Øystre Slidre kommune har ein eigen plan for overgang mellom barnehage og skule. Den legg vekt på tett samarbeid mellom heimen, skulen og barnehagen. Det er samtale med føresette på våren, der fokuset er overgang til skulen og pedagog og heim blir einige om kva informasjon som skal vidareførast. Deretter har pedagogen ei overgang samtale med skulen.

Me prøvar også få til 2 halve og ein heil besøksdag, men er det grunnar til å bli ekstra kjend på skulen, prøver me få til fleir.

<p>seg kler etter årstid, vær og føreforhold.</p>		<p>Foreldre skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sende med nok kler og sko etter vær og temperatur • ta med heim skitne kler til vask – også regnkler • rydde plassen ved henting • sjekke og rydde ut av varme/tørkerom • namne kler, sko og utstyr
---	---	---

11.3 Måltid

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>Måltidet skal vera ein hyggeleg stund for alle saman</p> <p>Barna skal lære "bordskikk"</p> <p>Barna skal læra å smørja sin eigen mat</p> <p>Barna skal læra om eit sunt og variert kosthald</p>	<p>Vaksne skal legge tilrette for at barn kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hjelpe kvarandre • vente på tur • takke for maten • sitja på plassen sin ved bordet og snakke med kvarandre • øve seg på å smørje med kniv sjølv • lære å vurdere kor mykje mat ein klarar å ete. Forsyne seg lite, men heller fleire gonger • øve seg på å eta "fint" • utforske og erfare ulike smakar • få innsikt i kva som er er sunn og variert mat 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rettleie og hjelpe barna under måltidet • oppmuntre og gje tid til at dei prøvar sjølv • vere bevisste på sunn mat og formidle dette til barna • oppmuntre barna til å smake på forskjellig pålegg.

11.4 Fri leik

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>Utvikle sosial kompetanse gjennom leik</p> <p>Alle skal ha nokon å leike med, om dei ønsker</p> <p>Alle vaksne skal ha respekt for leikens eigenart</p>	<p>Vaksne skal legge til rette for at barn kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestemme kva dei har lyst til å leike • setje i gang leik og halde på den • samarbeide i leik • gi og ta • inkludere andre • utvikle og oppretthalde vennskap • ulike type leik • å løyse konflikter 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha oversikt over barna • vere der for barna • rettleie, hjelpe og drive leiken framover ved behov • sette i gang leik ved behov • vere tilgjengeleg og deltakande

11.5 Hygiene / stell

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>Barna skal lære om generell hygiene</p> <p>Bleiebarn skal oppleve stellesituasjonen som noko fint og bli sjekka regelmessig.</p>	<p>Vaksne skal legge til rette for at barn kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaske hendene sjølv når ein har vore på do og før alle måltider • gå på do med/ utan hjelp av dei vaksne når dei er modne for det • bruke papir til å snyte seg 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lage gode rutiner i forhold til handvask og hygiene • samarbeide med foreldre om bleieavvenning • skape ein god situasjon ved bleieskift og dogåing • vise romsligheit ved uhell

11.6 Søvn / kvile

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>At barna skal ha moglegheit for ei roleg stund i løpet av dagen der dei kan få sove, kvile eller ha ein roleg aktivitet</p>	<p>Vaksne skal legge til rette for at barna kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erfare at kroppen treng kvile • ha ei dagsrytme som gjer rom for kvile og roleg aktivitet 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samarbeide med foreldre om søvnbehovet til barnet • ha ei dagsrytme som gjev tid og rom for veksling av ulik aktivitet

11.7 Samlingsstund

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>Barna skal få oppleve fellesskap i gruppa og alle skal bli sett og høyrte.</p> <p>Barna skal få kjennskap til ulike tema</p>	<p>Vaksne skal legge til rette for at barna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • får øve på å ta ordet i samling • kan vente på tur/lytte til andre • blir sett og høyrte; barns medbestemming • får kjennskap til ulike eventyr, songar, rim/regler og bøker • får kjenne på spenning/stemning, få inspirasjon og bli nysgjerrige på ulike tema. 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gripe fatt i barnas interesserte • filosofere over ulike tema • dele i mindre grupper ved behov • vere engasjert og forberedt • introdusere nye tema songar mm • legge til rette for leik humor og spenning • gi språkstimulering

11.8 Rydding ute og inne

Mål	Delmål	Metode / tiltak
<p>Me skal ha ein ryddig og oversiktleg barnehage</p> <p>Dei vaksne skal stimulere matematikk- og språkkunnskap</p>	<p>Vaksne skal legge til rette for at barn kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rydde etter seg, både private saker og det som tilhøyrer barnehagen • samarbeide; hjelper me kvarandre går det mykje fortare • sortere leiker og læra kva plass dei ulike leikene har 	<p>Vaksne skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rettleie barna • bevisst gi språkstimulering og matematikkunnskap • oppmuntre barna til å hjelpe kvarandre • vere gode rollemodellar for ungane

12 FAGOMRÅDA TIL BARNEHAGEN

Kvart fagområde dekker eit vidt læringsfelt. Fagområda vil sjeldan opptre isolert og for barna i barnehagen finnes ikkje spesifikke fagområde – det finns berre liv. Fleire områder vil ofte vera representert samtidig i eit temaopplegg og i forbindelse med kvardagsaktivitetane. Arbeid med fagområda må tilpassast barnas alder, barnegruppa si samansetning og andre føresetnader, og i den forbindelse har vi og ein progresjonsplan.

Arbeidet med ulike fagområde kan ikkje alltid planleggast på førehand, det kan oppstå utifrå situasjonar her og no og med barns medverking.

«Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng, og alle fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen.»
(Rammeplan for barnehagen, kap. 9, første avsnitt.)

12.1 Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk.

12.2 Kropp, rørsle, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Barnehagen har ein liten kjøkkenhage, der plantast det litt grønsaker og me har to epletrær, jordbærplanter, solbær- og ripsbusker.

12.3 Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

12.5 Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

12.6 Mengd, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

12.7 Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og leveste. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

12.8 Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.

13 PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Arbeidet i barnehagen skal planleggast, dokumenterast og vurderast, det vil seie beskrivast, analyserast og tolkast ut frå kriterium i barnehagelova, rammeplan og årsplan. Vi skal tenke langsiktig og systematisk for å sikre kvalitet og progresjon.

Erfaringane og synspunkta til barna skal og inn i prosessen. Informasjon og dokumentasjon skal gi grunnlag for refleksjon og diskusjonar; på planleggingsdagar, foreldremøte, personalmøter, gruppe-/avdelingsmøter og møter for pedagogiske leiarar. Vi gjer også løpande vurdering gjennom dagen. Annakvart år har vi ein brukarundersøking på nett for foreldra. Sist gjennomført nov/des – 2022.

13 TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE

2023 vart det endra trafikk/parkeringsmønster oppe ved barnehagen. Det vart også gangveg som gjorde til at mjuke trafikkantar kan ferdast tryggare etter vegen.

Barnehagen skal ha eit kvalitetssikra trafikksikkerheitsarbeid som i varetek dei krav som lover og forskrifter stiller. Grunnlaget for haldningar til sikkerheit leggast i barneåra. Vaksne som rollemodellar skal medverke til at barn utviklar evne til refleksjon, risikoforståing, til å ta dei andre sitt perspektiv og å samarbeide. Barnehagen har ansvaret for barnas sikkerheit og ein skal nytta trafikkopplæring til fagområda i rammeplan for barnehagen og synleggjera det gjennom planer. Barnehagen har ulike rutinar rundt arbeidet med trafikksikkerheit som til dømes på turar, transport og foreldresamarbeid.

